Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

23 декабрь, шанба, 1995 йил
Сотувда эркин нархда. № 246 (1248)

БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ТЎРТИНЧИ СЕССИЯСИ ТЎҒРИСИДА

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

22 декабрь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тўртинчи сессияси ўз ишини давом эттирди.

Олий Мажлис ишида Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов иштирок этди.

Олий Мажлис Конституциявий суднинг судьяларини сайлади. Бунгача Олий Мажлис Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитасининг раиси бўлиб ишлаган Б. О. Эшонов Конституциявий суднинг раиси этиб сайланди.

Халқаро ишлар ва парламентлараро алоқалар қўмитасининг раиси Э. Воҳидов депутатларга Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари тўғрисидаги Қонун лойиҳасини тақдим этди. Депутатларнинг таклиф ва мулоҳазалари ҳисобга олинган ҳолда ушбу Қонун қабул қилинди.

Қурилиш ва уй-жой-коммунал хўжалиги қўмитасининг раиси Х. Тошевнинг маърузаси муҳокамасидан сўнг парламент Архитектура ва шаҳарсозлик тўғрисидаги Қонунни қабул қилди.

Депутатлар Ўзбекистон Республикасининг давлат мукофотлари тўғрисидаги Қонунни қабул қилдилар, бу хусусда Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитасининг раиси А. Холмуродов маъруза қилди.

Бюджет, банк ва молия масалалари қўмитасининг котиби Р. Турдиев маърузаси юзасидан парламент муддатида тўланмаган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ундириб олиш тўғрисидаги Қонунни қабул қилди.

Бюджет, банк ва молия масалалари қўмитасининг раиси А. Аҳадов депутатларга айрим қонунларга ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги Қонун лойиҳасини тақдим этди. Ушбу масала юзасидан Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов сўзга чиқди. Таклиф ва мулоҳазалар инобатга олинган ҳолда Қонун қабул қилинди.

Сўнгра Олий Мажлис бошқа давлатлар билан тузилган шартнома ва битимларни ратификация қилди, республиканинг бир қанча халқаро Конвенцияларга қўшилиши тўғрисида қарор қабул қилди, Олий суднинг айрим судьяларини сайлади, Олий хўжалик суди таркибига ўзгартишлар киритди.

Сессия Котибиятининг раҳбари С. Ғ. Муродов депутатлардан, корхона ва ташкилотлар раҳбарларидан, айрим фуқаролардан Олий Мажлис сессияси номига келиб тушган мурожаатлар тўғрисида ахборот берди. Парламент ўз ваколат доирасига кирувчи бошқа бир қанча масалаларни ҳам қараб чиқди.

Шу билан Олий Мажлиснинг тўртинчи сессияси ўз ишини тамомлади.

СЕССИЯ ЯКУНЛАРИГА БАҒИШЛАНДИ

22 декабрь куни Тошкентда биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тўртинчи сессияси якунларига бағишланган брифинг бўлди. Унда республикамиз оммавий ахборот воситалари вакиллари ҳамда Ўзбекистонда фаолият кўрсатаётган хорижий мамлакатлар журналистлари қатнашди.

Брифингни республика Олий Мажлиси Раиси Э. Халилов бошқарди.

Парламент раҳбари 21-22 декабрь кунлари бўлиб ўтган Олий Мажлис сессияси ишининг якунлари тўғрисида сўзлар экан, сессия ўз аҳамиятига кўра катта ва муҳим тадбир бўлганини таъкидлади.

Сессия томонидан тасдиқланган қонунлар, қабул қилинган қарорларнинг мазмун-моҳияти, бу ҳужжатларнинг мамлакатимиз тараққиёти ва халқимиз равнақи йўлидаги аҳамияти хусусида брифингда журналистларга атрофлича тушунча берилди. Журналистлар ўзларини қизиқтирган барча саволларга батафсил жавоб олдилар.

Брифингда республика Олий Мажлиси Раисининг ўринбосарлари Б. Бугров, Б. Шодиева, А. Қосимов иштирок этди.

(ЎзА).

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВ КИТОБИ БРЮССЕЛДА

Ўзбекистон Республикасининг Бельгиядаги элчихонасидан хабар қилишларича, шу мамлакат пойтахти Брюсселда республикамиз Президенти Ислом Каримовнинг инглиз тилида нашр этилган «Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида» китобини тақдим этиш маросими бўлди.

Унда Европа ҳамжамияти комиссияси, Европа парламенти, Европа Иттифоқи кенгаши, НАТО, «Тинчлик йўлида ҳамкорлик» дастурини мувофиқлаштириш гуруҳи ҳамда Бельгия Ташқи ишлар вазирлигининг масъул ходимлари, маданий ва илмий жамоатчилик, сиёсий партиялар вакиллари, таниқли компания ва банкларнинг раҳбарлари иштирок этди.

Учрашувни Ўзбекистон Республикасининг Бельгиядаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси А. Файзуллаев кириш сўзи билан очди. Лювен университети профессори Э. Кракко, Бельгиянинг телекоммуникациялар билан шуғулланувчи «Интеркаи» компанияси директори Б. Маэс китобдан олган таассуротлари ҳамда республикада амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар хусусидаги мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар. Давлатимиз бошлиғининг китобидан парчалар ҳам ўқиб берилди.

Барчада катта қизиқиш уйғотган мазкур китобни тақдим этиш маросими дўстона вазиятда ўтди. Сўзга чиққан ва учрашувда қатнашган кишилар Ўзбекистон ислоҳотларни амалга оширишда катта ютуқларга эришганини таъкидлаб, жамиятни изчил тадрижий ўзгартириш, очиқ бозор иқтисодиётини бапро этишнинг Президент Ислом Каримов ишлаб чиққан ва изчиллик билан амалга ошираётган моделига юқори баҳо бердилар.

(ЎзА).

«АҒАМА»НИНГ ЎН БИРИНЧИ ФИЛИАЛИ

Зарафшон шаҳрида фаолият юритаётган «Агама» қўшма корхонасининг ўн биринчи филиали тоғ-металлургия комбинатига қарашли 5-бошқармаси меҳнаткашлари истиқомат қилаётган Зафаробод шаҳарчасида иш бошлади.

Болалар ва катталар учун кийим-кечак тикишга ихтисослашган мазкур корхонада ҳозирча 70 дан ортиқ зафарободликлар меҳнат қилаяпти. Савдога чиқарилаётган маҳсулотлар эса сифатлилиги билан ҳам, бежиримлиги билан ҳам четникидан қолишмаяпти. Чунки бичув-тикув дастгоҳлари Италия, Германия, Япония каби ривожланган давлатлардаги йирик фирма ва компаниялардан келтирилган.

Ўктам ДЎСТЕР,
«Халқ сўзи» мухбири.

МАРКАЗИЙ БАНК АХБОРОТИ

Республикада ўтказилаётган иқтисодий ислоҳотлар Халқаро ҳамжамият томонидан янгитдан қўллаб-қувватланди.

Халқаро валюта фонди ижроия директорлари кенгаши ўзининг 18 декабрдаги йиғилишида Ўзбекистон ҳукумати томонидан амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар дастурини қўллаб-қувватлаш учун республикамизга умумий суммаси 259 млн. доллар бўлган кредитлар, шу жумладан «стенд-бай» кредити тўғрисидаги битим бўйича 185 млн. АҚШ доллари ва тизимий туб ўзгаришларни молиявий таъминлаш механизми — СТФ кредитининг иккинчи траншаси (улуши) доирасида 74 млн. АҚШ доллари берилишини маъқуллади.

Халқаро валюта фондининг матбуотда эълон қилинган расмий хабарида кўрсатилишича, Ўзбекистон макроиқтисодий барқарорлик ва иқтисодий ислоҳот мақсадларига эришишда катта ютуқларни қўлга киритди. Маълумки, бу ислоҳотларни қўллаб-қувватлаш учун жорий йилнинг январь ойида республикага худди шу миқдорда СТФ кредитининг биринчи траншаси ажратилган эди. 1995 йилда инфляция суръатларини сезиларли даражада қисқартиришга эришилди, тузилмавий ва институционал ислоҳотлар ўтказилмоқда, миллий иқтисодиётни бозор муносабатларига тўла ўтказиш тезлашмоқда. Ҳозирги кунда Ўзбекистон ишлаб чиқариш ҳажми суръатининг нисбатан пасайиши бўйича МДҲ мамлакатлари ўртасида энг яхши кўрсаткичларга эга бўлиб турибди.

Сиёсий барқарорлик, олиб борилаётган қаттиқ иқтисодий ва пул-кредит сиёсати молиявий барқарорликка, нархларнинг эркинлашувига, валюта бозорининг кенгайишига олиб келди. Кучли ижтимоий сиёсат ва мамлакат табиий ресурсларидан оқилона фойдаланиш эса босқичма-босқич амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларнинг муваффақиятини таъминлади.

Ўзбекистоннинг иқтисодий ислоҳотларни ўтказишда тутган йўли чуқур ўрганишга лойиқлиги ва у шошма-шошарлик билан ислоҳотлар ўтказиб, ижобий натижаларга эриша олмаётган мамлакатларнинг тутган йўли билан қиёсланиши лозимлиги Халқаро валюта фонди томонидан таъкидланди.

Халқаро валюта фондидан мазкур кредитларнинг олиниши кейинги йилга мўлжалланган иқтисодий ривожланиш дастурининг фонд томонидан маъқулланиши натижасидир. Республикамизнинг келгуси яқин даврга режалаштирилган бош вазифалари макроиқтисодий барқарорлик борасида эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш ва иқтисодий тикланиш пойдеворини қуриш ҳамда аҳолининг турмуш даражасини яхшилаб боришдан иборатдир. Ислоҳотларни тезлаштириш ва ташқи иқтисодий фаолиятни янада кенгайтириш натижасида республика иқтисодиетига чет эл сармояларининг катта оқими кириб келиши кутилмоқда. Ўртача ва катта корхоналарни оммавий равишда хусусийлаштириш ҳам келгуси йилдаги муҳим вазифалар қаторига киради.

Бу тадбирларнинг барчаси аҳолининг энг кам таъминланган қатламларини ижтимоий ҳимоялаш, пенсия тизимини такомиллаштириш билан биргаликда амалга оширилади.

Матбуот хизмати.

ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида 1995 йил 22 декабрда бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган банклари иштирок этди.

Сотув ҳажми 30,69 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати —35,80 сўм даражасида қайд этилди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1995 йил 23 декабрдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади *):

1 Австралия доллари	26,51
1 Австрия шиллинги	3,54
1 Англия фунт стерлинги	55,17
10 Бельгия франки	12,11
1 Голландия гульдени	22,19
10 Греция драхми	1,50
1 Дания кронаси	6,41
1 АҚШ доллари	35,80
1 Миср фунти	10,54
1 Ирландия фунти	57,05
1 Исландия кронаси	0,55
10 Испания песети	2,93
100 Италия лираси	2,25
1 Канада доллари	26,27
1 Кувайт динори	119,73
100 Ливан фунти	2,24
1 Германия маркаси	24,85
1 Норвегия кронаси	5,63
10 Португалия эскудоси	2,38
1 Сингапур доллари	25,31
1000 Туркия лираси	0,62
1 Финляндия маркаси	8,22
1 Франция франки	7,25
1 Швеция кронаси	5,38
1 Швейцария франки	30,89
1 ЭКЮ	45,63
10 Япония иенаси	3,51
1000 Россия рубли	7,71
1 Эстония кронаси	3,11
1000 Украина карбованеци	0,20
1 Латвия лати	66,30
1 Литва лити	8,95
1 Қозоғистон тенгеси	0,56
1 Молдова лейи	8,00
1000 Беларусь рубли	3,11

*) — Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

Ваколатли банклар эркин муомаладаги нақд валютани айирбошлаш шахобчалари орқали сотишда уларнинг сотиш ва харид қилиш қийматини талаб ва таклифдан келиб чиққан ҳолда мустақил равишда белгилайдилар. Валютани аҳолидан харид қилишда воситачилик ҳақи олинмайди.

СЎЗ — ДЕПУТАТЛАРГА

ЁРУҒ ЮЗ БИЛАН

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тўртинчи сессияси ўз ишини тугатди. Мухбирларимиз Олий Мажлис депутатларининг сессия ҳақидаги фикр-мулоҳазалари билан қизиқдилар.

Шуҳрат БЕГМАТОВ, «Қаршимахсусқурилиш» бирлашмаси раҳбари:

— Энг аввало, шуни айтиш керакки, ушбу сессия республикамизнинг ижтимоий-иқтисодий ва сиёсий ҳаётида катта аҳамият касб этадиган қатор қонунлар қабул қилганлиги билан характерлидир. Уларнинг барчаси бир-биридан муҳим ва ҳаётийдир. Масалан, Меҳнат Кодекси лойиҳаси, Банклар ва банк фаолияти тўғрисидаги Қонун лойиҳаси ёки Фуқаролик кодекси лойиҳасини олайлик. Булар бугунги куннинг энг долзарб масалаларидан ҳисобланади. Ўтиш даврида меҳнатни ташкил қилиш, миллий валютани мустаҳкамлаш, ижтимоий ҳимоя, қишлоққа саноатни олиб кириш - булар ўз ечимини кутаётган муаммолардир. Президентимизнинг тўртинчи сессиядаги нутқи ҳам ана шу масалалар хусусида бўлди. Ушбу маърузада ёш мустақил мамлакатимизни янада тараққий эттириш, иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш учун келажакда қилиниши керак бўлган масалаларга алоҳида аҳамият берилди.

Зеро, бундай муҳим вазифаларни сидқидилдан бажариш озод ватанимизнинг ҳар бир фуқаросидан катта масъулият, ҳақиқий меҳнатни талаб қилади.

Комил ЙЎЛДОШЕВ, Тошкент шаҳридаги «Интер-Осиё» фирмасининг президенти:

— Биз сессия кун тартибига киритилган Қонун лойиҳалари билан анча илгари танишиб, чуқур ўрганиб чиққан эдик. Бу эса бизга қабул қилинажак қонунларни аниқ ва пухта тайёрланишида катта имконият яратди. Айтиш жоизки, уларнинг барчаси катта аҳамиятга эга. Президент мазкур сессияда сўзлаган нутқида кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, қишлоқда туб ислоҳотлар ўтказиш ва қишлоқ аҳолисининг турмуш даражасини кўтаришга алоҳида урғу берди. Ҳақиқатан ҳам, Президентимиз таъкидлаганидек, қишлоқ хўжалиги тизимини яхшиламасдан, уни ривожлантирмасдан туриб, ривожланган мамлакатлар қаторидан жой олиб бўлмайди. Тараққий этган мамлакатларда қишлоқ хўжалиги соҳаси билан аҳолининг атиги 4-6 фоизи банд бўлса, бизда ушбу кўрсаткич 50-55 фоизни ташкил этмоқда. Шундай бўлса-да, ушбу мамлакатлар бу соҳада юқори самарадорликка эришмоқда. Модомики, шундай экан, биз ҳам юксак натижаларга эришиш учун ҳаракат қилмоғимиз керак.

Тасвўлат ЕСИМОВ, Мирзачўл тумани ҳокими:

— Мен ҳам шу ўринда Президентимизнинг сессияда сўзлаган нутқини алоҳида таъкидлашни истар эдим. Унда жорий йил сарҳисоби, кириб келаётган янги — 1996 йилда бажарилиши лозим бўлган вазифалар мухтасар ҳамда очиқ-ойдин кўрсатиб берилган.

Мен муштарийлар диққатини яна бир нарсага тортмоқчиман. Сессия очиладиган куни Президентимизнинг «Аҳолининг омонатлардаги ва давлат суғуртаси бўйича пул маблағларини индексация қилиш тўғрисида»ги Фармони эълон қилинди. Бу мамлакатимиздаги барча фуқароларнинг дилидаги гап бўлди. Чунки шу пайтгача қаерга борманг, қайси сайловчи билан учрашманг, албатта, шу муаммо ҳақида сўз юритилади. Шу ўринда муштарийлар нега у шу пайтгача ҳал қилинмади, деб савол беришлари мумкин. Унга Президентимиз сессиядаги нутқларида яна бир бор жавоб бердилар. Бу биринчидан, жуда катта куч ҳамда маблағ талаб қиладиган тадбир бўлса, иккинчидан, шу пайтгача бунинг учун тўла шароит етилмаган эди.

Вақт чиғир чинга, ёлғонни ёлғонга ажратадиган ягона ҳакамдир. Ўзбекистон босиб ўтаётган йўлга кеча ҳадик ва хавотир билан қараган кишилар, бугун мутлақо бошқача фикрда. Бу биз танлаган йўлнинг тўғри ва адолатли эканлигидан далолатдир...

«Халқ сўзи» мухбирлари
Исмат ХУДОЁРОВ,
Фурқат САНАЕВ
ёзиб олди.

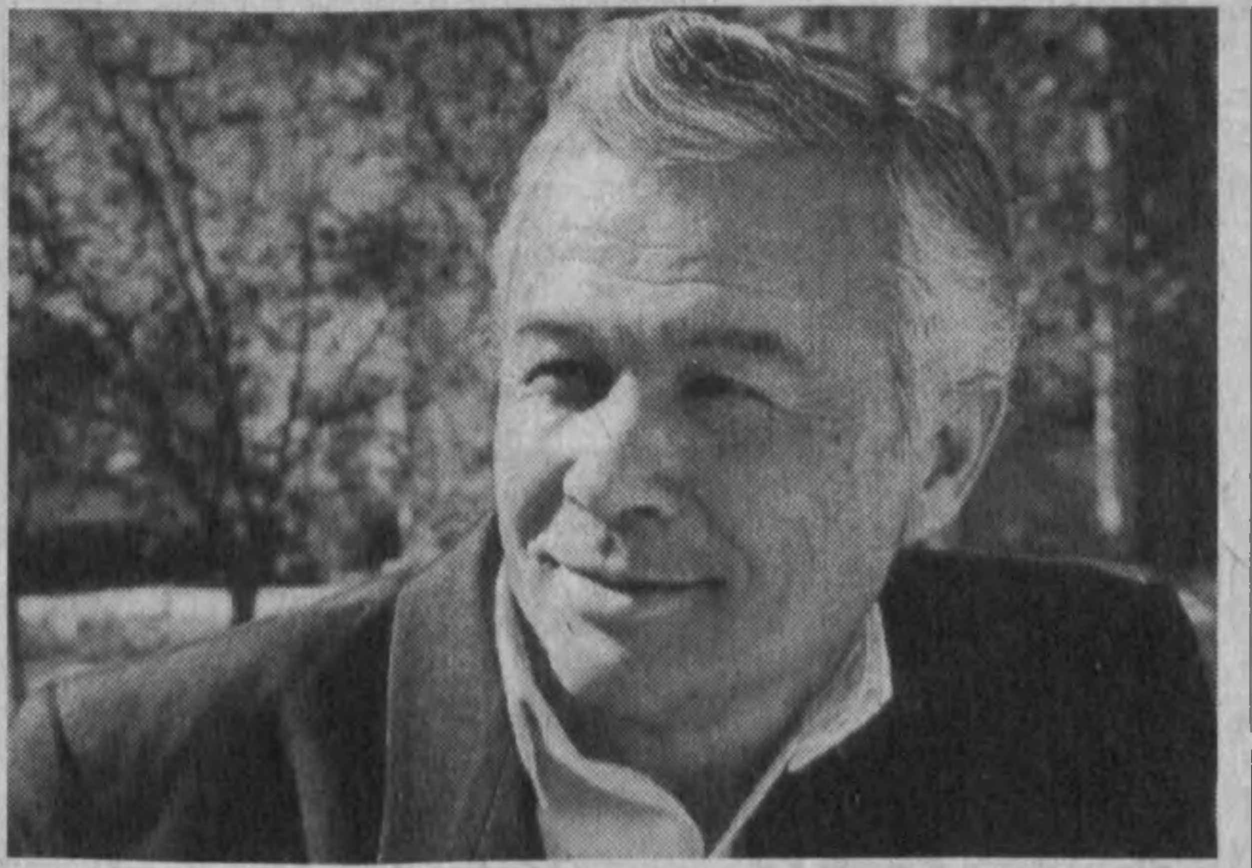

Хозорасп пахта тозалаш заводи вилоятидаги турдош корхоналар ичида илғорлардан саналади. Заводда ишлаб чиқариш суръатларини ошириш, илғор технологияларни жорий этиш, ишчи-хизматчиларга зарур шароитлар яратиш, уларни ижтимоий ҳимоялаш борасида талай ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Заводга вилоят кенгаши депутати, ишбилармон Раҳимбой Аҳмедов директорлик қилади. У депутат сифатида ободончилик ишларига ҳам алоҳида эътибор бермоқда.

СУРАТДА: Раҳимбой Аҳмедов.

Тоҳиржон Ҳамроқул олган сурат.

ИТАЛИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИДА «САМАРҚАНД» ДАСТУРИ

Самарқанд номи бутун жаҳонда машҳур. Дунёнинг турли бурчагида бу шаҳар ҳақида эшитмаган ёки унинг осори-атиқаларини кўришни орзу қилмаган киши кам топилади. Шу сабаб бўлса керак, турли мамлакатларда Самарқандни эъзозлаб тилга олишади, баъзи жойларда эса кўча ва хиёбонларга унинг номи берилган.

Лекин Италия телевиденисси дастурларидан бирининг номи «Самарқанд» деб аталишини кўпчилик билмаса керак. Аслида ушбу дастур нега айнан шундай номланганлигини италияликларнинг ўзлари ҳам изоҳлаб беришолмайди. Чунки дастур кўрсатувлари асосан мамлакат аҳолисининг кундалик долзарб муаммоларига бағишланган. Эҳтимол дастур муаллифлари назлида «Самарқанд» номи ўзида ранг-ранг жилолари, донолик ва жўшқинликни бир йўла акс эттиргани учун шу номни танлангандир?

М. МУҚИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СОҲИБКОРЛАР АНЖУМАНИ

Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий ишлаб чиқариш корпорациясида Тошкент, Сирдарё, Жиззах вилоятлари соҳибкорларининг кўргазмали семинар-кенгаши ўтказилди.

Унда боғдорчилик ва узумчиликнинг ҳозирги аҳволи таҳлил этилиб, маҳсулот етиштириш ва сифатини яхшилаш, соҳа иқтисодиётини мустаҳкамлаш борасидаги долзарб вазифалар муҳокама қилинди.

Анжуманда бу йил республикамизда ўтган йилдагига қараганда 30 минг тонна мева, 250 минг тонна узум кўп етиштирилгани таъкидланди. Бироқ ноз-неъматларни сақлаш, уни қайта ишлаш ва жаҳон бозорига чиқариш талаб даражасида эмаслигига эътибор қаратилди.

Семинар-кенгаш қатнашчилари боғ ва узумзорларни парваришлашнинг корпорация таклиф этган агротехник тадбирлари ҳамда турли зараркунанда ҳашаротларга қарши кураш усуллари билан танишди.

ЧЕТ ЭЛЛИКЛАР ҲАМ ТЕЗ-ТЕЗ КЕЛИШМОҚДА

Ўзбекистон мол хомашё биржасининг Қорақалпоғистон бўлими ҳам яқинда ташкил қилинганига қарамасдан савдо кўламини кенгайтириб боришга муваффақ бўлаётир. Фақат кейинги уч ойнинг ўзида бу ерда 5 миллион сўмликдан ошиқроқ савдо қилинди.

Биржа харидорлари орасида кейинги пайтларда узоқ-яқин мамлакатлардан келган ишбилармонларни учратиш борган сари оддий ҳол бўлиб қолмоқда. Жумладан, яқинлагина Чехия ва қирғизистонлик ишбилармонлар биржа орқали оштузи ва жун сотиб олишган бўлсалар, энди Россия ва Қозоғистондан келган вакиллар Қорақалпоғистонда ишлаб чиқарилган пахта ипини харид қилишга иштиёқ билдиришди.

Ҳайитбой АБДУСОДИҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Деҳқон кўмсар даласи

ҚИШ ҲАМ ИШ ФАСЛИ

Усмон Юсупов туманидаги «Тошкент» жамоа хўжалиги далаларида қишки ишлар юқори уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Бу йил хўжалик деҳқонлари учун омадли бўлди.

Йил бошида янгидан тайинланган раҳбар Арслон Жабборов бой тажрибасини ишга солиб, ҳамма имкониятларни бўлғуси ҳосил салмоғи учун сафарбар қилди. Гарчи, кейинги икки йилда режалар уддаланмай қолган бўлса-да, якунланган йилда 2763 гектар ердан 6200 тонна сифатли хомашё — «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Ғаллазорлардан 1600 тонна ўрнига 3500 тонна буғдой ва бошқа бошоқли экинлар ҳосили сарамжонланди. Хўжалик боғлари, сабзавот ва полиз далаларидан ҳам мўл ҳосил кўтарилди. Хуллас, қиш бўйи қилинган фидокорона меҳнатнинг маҳсули салмоқли бўлди.

«Меҳнатдан келса бойлик — турмуш бўлар чиройлик» деганларидек, олинган даромад турмуш фаровонлиги йўлида сарфланмоқда. Бир йилда чала қолиб келган 72 хўжалик яшайдиган хонадонларга газ тармоқлари тортиб келинди. Марказий қўрғондаги кўчалар тўла асфальтланди. Хонадонларни телефонлаштириш бошланди. Четдан қараганда бундай шароитлари муҳайё бўлган жойни шаҳардан фарқлаш қийин. Айни пайтда 3 та тегирмон, мойжувоз рўзғор бутлиги йўлида хизмат қилмоқда. Шунингдек, 4-5 жойда кичик корхона ва майда цехлар очилиб, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Албатта, турмуш даражасини юксалтириш йўлида қилинган бундай саъй-ҳаракатлар одамларда меҳнатга иштиёқни кучайтирмоқда. Пахтадан бўшаган ерлар аллақачон шудгорлаб қўйилди. 1900 гектар ерга экилган кузги дон майдонлари шигил майса билан қопланган.

Чўл шароитини ҳисобга олиб пахта агротехникасида ерларни эгат олиб қўйиш маъқул кўрилган. Айни пайтда чигит экиладиган майдонларда тўла жўяк олиб бўлинди. Далаларга маҳаллий ўғит чиқариш, ариқ ва зовурларни тозалаш ишлари ҳам уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Хуллас, бундан ўн йиллар олдин Қизилтом, Эгрисув каби тоғ қишлоқларидан кўчириб келтирилган одамлар чўлда барқарор яшаб, эртанги кунга тўла ишонч билан меҳнат қилишмоқда.

Ўроқ САИДОВ,
«Халқ сўзи»нинг жамоатчи мухбири.

ДОЛЗАРБ МАВЗУ

БОЗОР БОҚИМАНДАЛИКНИ КЕЧИРМАЙДИ

ЁКИ ЮЗ БЕРИШИ МУМКИН БЎЛГАН БАНКРОТЛИКНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ

Шу йил 21 сентябрда «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталарида тижорат банклари томонидан тўловга қобилиятсиз, деб эълон қилинган корхона ва ташкилотларнинг рўйхати чоп этилган эди. Мазкур корхоналарни тўловга қобилиятсиз, деб эълон қилишнинг сабаби нимада? Ушбу рўйхатга тушганларни олдинда нималар кутмоқда? Мухбиримизнинг шу ҳақдаги саволларига Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви раисининг муовини Мамаризо НУРМУРОДОВ жавоб беради:

— Республика матбуотида эълон қилинган мазкур рўйхат ташвишли сигналдир. У шундан дарак берадики, мамлакатимиз товар ишлаб чиқарувчилари иложи борича тезроқ сифатли, рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқаришга ўтишлари, яъни омбор учун эмас, балки аниқ бир истеъмолчига ишлашлари керак. Улар асосий фондлар ва айланма маблағларидан оқилона фойдаланишга, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг таннархи ва ноишлаб чиқариш харажатларини қисқартиришга ҳаракат қилишлари зарур. Бир сўз билан айтганда, бозор иқтисодиётининг қаттиқ қонунлари бўйича ишлаш керак. Зеро, маълумки, бозор хўжасизликни ва боқимандаликни кечирмайди.

Бугунги хўжалик амалиётида ҳақиқий тадбиркорлик билан иш юритиш, унга манфаатдорлик нуқтаи назаридан ёндашишга оид мисолар кўп. Бундай ишлаб чиқаришлар одатда гуллаб-яшнайди ва ўзининг молиявий сиёсатида қийинчиликка дуч келмайди. Бироқ, у ёки бу сабабларга кўра, хўжалик юритишда янги шароитларга мослаша олмаган корхоналар ҳам бор. Улар одатда банк кредитларини ўз вақтида қайтара олмайдилар ҳамда шу тариқа банк ва кредиторлар олдида муддати ўтган қарздорликни вужудга келтирадилар. Тижорат банклари бу шароитларда тўлов интизоми аҳволи устидан назоратни кучайтиришни ўзларининг бош вазифаси деб билмоқдалар.

Ҳисоб-китоблар аҳволини меъёрлаштириш учун банк тизими барча имкониятлардан фойдаланмоқда. Ягона молия ҳисоб-китоб кунлари, ўзаро қарз қоплашнинг махсус ишлаб чиқилган занжири бўйича ўзаро қарз суриштишлар амалга оширилмоқда. Бу борада векселларнинг муомалага киритилиши, олдиндан 15 фоизлик ҳақ тўлашсиз маҳсулот жўнатишга чек қўйилиши катта роль ўйнади. Республика Ҳукумати ва ҳокимликлар ҳузуридаги Пул-кредит сиёсати комиссиялари таркибида Марказий банк, тижорат банклари, Молия вазирлиги ва Солиқ хизмати вакиллари иштирокидаги доимий гуруҳлар ишламоқда.

Бироқ айрим хўжалик юритувчи субъектлар, ўзлари оғир молиявий аҳволга тушиб қолганига қарамасдан, ҳамон тўловга қобилиятсиз харидорларга олдиндан 15 фоизлик ҳақ тўлашсиз маҳсулот юклаб жўнатишни давом эттирмоқдалар, шунингдек, улар маҳсулот сифати, уни сотиш бозори билан етарлича қизиқмаяптилар. Натижада иложсиз аҳволга тушиб қилмоқдалар.

Агар корхона доимий равишда зарар кўриб ишласа, бюджет билан ўз вақтида ҳисоб-китоб қилмаса, маҳсулот етказиб берувчилар олдида узоқ муддатли кредиторлик қарзига ва банк ссудалари бўйича 60 кундан ортиқ муддати ўтган қарзга эга бўлса, банк муассасаси «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги Қонуннинг 41, 42 ва 43-моддаларига мувофиқ, уни тўловга қобилиятсиз, деб эълон қилиш ҳуқуқига эга.

— Мамаризо Бердимуродович, агар корхона расман матбуот органлари орқали тўловга қобилиятсиз, деб эълон қилинса, бу ушбу корхона банкрот бўлди ва унга нисбатан Ўзбекистон Республикасининг «Банкротлик тўғрисида»ги Қонуни бўйича чоралар кўрилиши лозим, деганими?

— Корхонани тўловга қобилиятсиз, деб эълон қилиш — бу ҳали корхона банкрот бўлди, дегани эмас. Бироқ бу шундай корхоналар тақдирида ҳал қилувчи ҳолатдир. Зеро, улар учун шу дақиқадан бошлаб ўз кредиторлари олдидаги муддати ўтган қарзларини қоплашга йўналтирилган оғир иш бошланади. Чунки бу ҳолатда корхонанинг банкрот бўлишига бир қадам қолган, холос.

Банклар бирон-бир корхонани тўловга қобилиятсиз, деб эълон қилгандан сўнг улар билан муносабатларини тўла узиб қўймайдилар. Корхонанинг молиявий аҳволи чуқур таҳлил қилинади ва унинг тўловга қобилиятсиз ҳолга тушиб қолиши сабаблари аниқланади. Сўнгра корхона ёки унинг юқори турувчи идораси билан биргаликда банкротликка йўл қўймаслик учун барча чора-тадбирлар кўрилади. Қарзни қоплашнинг барча вариантлари кўриб чиқилади. Бунга одатда санациялаш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун, технологик жараённи ўзгартириш ва бошқа чора-тадбирларни амалга ошириш орқали эришилади. Зарур ҳолларда бошқарув ёки мулк шаклини ўзгартириш ҳақидаги масала хўжалик раҳбарияти олдига қўйилади.

Бугунги кунга келиб, тўловга қобилиятсиз, деб эълон қилинган корхона ва ташкилотларнинг 18 дан ортиғи муддати ўтган қарзларини тўладилар ва молиявий аҳволларини сезиларли даражада тиклаб олдилар. Масалан, Жарқўрғондаги қурилиш конструкциялари комбинати ва «Ўзбекистон темир йўллари» компаниясига қарашли Термиз шаҳридаги йўл ресторани тўловга қобилиятсиз, деб эълон қилинганларидан сўнг тегишли чора-тадбирларни кўриб, муддати ўтган қарзларини тўла қоплaverдилар. Худди шунингдек, Сирдарё саноат комбинати, «Ўзбекбирлашув»га қарашли «Шаҳноз» фирмаси, «Ўзжамоахўжаликқурилиш»нинг 76-механизациялашган кўчма колоннаси, «Ўздеҳқонқурилиш»нинг 451-МПМКси, «Ўзмевасабзавотузумсаноат»га қарашли Қува консерва заводи, «Ўздеҳқонқурилиш»нинг Фарғона вилоятидаги 84-МПМКси ва бошқалар ўзларининг хўжалик-молиявий фаолиятларини яхшилаш юзасидан тегишли чораларни кўрдилар.

Шу йилнинг биринчи ярим йиллигида «Самарқандкимёқурилиш» трести зарар кўриб ишлади ва кредиторлар олдидаги мажбуриятларини бажармаганлиги натижасида тўловга қобилиятсиз, деб эълон қилинди. Банк талабига кўра, трест раҳбарияти санациялаш ва зарар кўриб ишлашга чек қўйиш юзасидан чора-тадбирларни ишлаб чиқди. Унда ижтимоий соҳани таъминлаш харажатларини (уй-жой қуриш кооперативлари, дам олиш зоналари ва бошқалар) камайтириш, фойдаланишга топширилаётган айрим турар жойларни ким ошди савдосига қўйиш, муддати ўтказиб юборилган дебиторлик қарзларини ундириб олиш кўзда тутилган. Ўтган 7 ой якунлари бўйича зарар миқдори камайтирилди ва айни пайтда трест барқарор ишлаб чиқариш-молиявий фаолиятини тиклаб олди.

Бироқ шундай корхоналар борки, улар кўрилган чора-тадбирларга қарамасдан, ўзларининг молиявий аҳволини баттар ёмонлаштириб юбордилар. Булар қаторига Навоий вилоятидаги Кармана тайёрлов-сотиш корхонаси, Фарғона вилояти Водил шаҳридаги тайёрлов идораси ва «Шаҳармевасабзавотузум» уюшмасини киритиш мумкин. Уларга доир материаллар банкротлик ҳақида иш қўзғаш учун хўжалик судига топширилди. «Ўзенгилсаноат»нинг Марғилондаги газлама ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган «Ипакчи» акциядорлик жамияти банк ссудалари бўйича муддати ўтказиб юборилган йирик қарз суммаларига эга. Мазкур корхона ўзининг асосий фаолияти учун банкдан кредит олгач, маҳсулотни сотиш масалаларини етарли даражада кўриб чиқмаган ва натижада маҳсулот омборхоналарда йиғилиб қолган. Агар корхона раҳбарияти ва «Ўзенгилсаноат» уюшмаси ана шу маҳсулотни сотиш юзасидан зудлик билан чора-тадбирлар кўрмасалар, комбинат банкрот бўлиши мумкин.

— Демак, тўловга қобилиятсиз корхона ва ташкилотларнинг республика матбуотида эълон қилинган рўйхатини уларни банкротликдан бевосита огоҳлантириш, деб тушунсак бўладими?

— Худди шундай. Бироқ, шу билан бирга, банк муассасалари иложи борича кўпроқ корхоналарни тўловга қобилиятсиз, деб эълон қилишга интилаётганлари йўқ. Агар корхоналар аҳволини тиклаш ва банкка қарзларини қайтариш бўйича кўрилаётган чора-тадбирлар кутилаётган натижаларни бермаса, хўжалик суди корхонанинг банкротлиги тўғрисида иш қўзғайди. Чунки бозор иқтисодиёти қонунлари кескин ва адолатли, мол-мулкни «Ким ошди» савдоларида сотишгача бўлган иқтисодий таъсир чораларини кўришни талаб қилади. Бошқача айтганда, масъулиятсиз хўжалик идорасига нисбатан кўрилган иқтисодий чоралар натижа бермаса ва хўжаликнинг молиявий фаолияти яхшиланмаса, банкротлик механизми ишга тушади. Бу ҳол корхона тўловга қобилиятсиз, деб эълон қилинганидан сўнг ҳам суст ишлайверса, муддати ўтказиб юборилган қарзларни тўлашга йўналтирилган аниқ чораларни кўрмаса, банк ҳамда кредиторларнинг талабларини қондиролмаса, бюджет ва бюджетдан ташқари фондларга мажбурий тўловларни амалга оширолмаса ва мажбуриятлари унинг мол-мулки қийматидан ошиб кетган тақдирдагина рўй беради. Яъни тегишли материаллар банкрот деб эълон қилиш масаласини кўриб чиқиш учун хўжалик судига топширилади.

Ўзбекистон Республикасининг «Банкротлик тўғрисида»ги Қонунига мувофиқ, айрим хўжалик субъектларига нисбатан айнан шундай чора кўрилди. Ишонамизки, бу тўловга қобилиятсиз корхона раҳбарларининг ишлаб чиқариш ҳамда ходимлар тақдири тўғрисида жиддий ўйлаб кўришга мажбур қилади.

Агар корхона банкрот, деб эълон қилинган бўлса, уни сотишдан тушган маблағлар қарзларни қоплаш учун ишлатилади.

Банк муассасаларининг бу йўналишдаги ишлари республика ҳукуматининг иқтисодиётни таркибий ислоҳ қилиш, хусусийлаштириш жараёнини чуқурлаштириш орқали корхоналарнинг молиявий ҳолатини яхшилаш ҳамда иқтисодиётда самарадор хусусий мулк эгалари тоифасини шакллантириш тўғрисидаги қарорларини ижро этиш йўлидаги қадамлардир.

И. ЎТБОСАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Асака туманидаги «Турон» кўп тармоқли саноат-савдо фирмасида айни кунларда 220 нафар қиз-жувонлар ишлаб, 50 турдаги сифатли маҳсулот чиқармоқдалар. Фирма тикувчилик цехида тайёрланаётган аёллар, болалар кийим-бошлари, бошқа маҳсулотлар сифатлилиги боис харидорларга манзур бўлмоқда.

СУРАТДА: фирманинг илғор тикувчиси Ёдгорой Ҳакимова.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

Янгиликдан хабардормисиз?

ДОКТОРЛАР ЖОРИЙ ЭТГАН ПАСПОРТ

Хоразм вилоятидаги Дўстлик шаҳрида истиқомат қилувчи ҳар бир фуқаронинг паспорти бундан буён иккита бўлади. Уни, одатдагидек маъмурий идоралар эмас, балки тиббиёт ходимлари жорий этишди.

Шаҳар санитария-эпидемиология станциясининг бош шифокори, тиббиёт фанлари номзоди, олий тоифали шифокор Ражаббой Отажоновнинг ташаббуси билан вужудга келган мазкур ҳужжатга фуқаронинг сиҳат-саломатлиги, ёши, ижтимоий ҳаётига оид маълумотлар қисқача тарзда ёзиб берилади ва эгаси уни барча зарур ҳолатларда ёнида олиб юради. Паспортга фуқароларнинг 16 ва 45 ёшларда олинган сурати ёпиштирилади. Уни чоп этиш харажатларини муаллифнинг ўзи ва «Хива» тадбиркорлик фирмаси зиммасига олди.

Мазкур ҳужжат Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги билан вилоят соғлиқни сақлаш бўлими томонидан маъқулланди. Дўстлик шаҳар ҳокими эса уни шаҳар ҳудудида жорий этиш юзасидан махсус қарор қабул қилди. Куни кеча мамлакат пойтахтидан ҳам шошилинчнома олинди. Унда Ўзбекистон Республикаси муаллифлик ҳуқуқини ҳимоя қилиш давлат вакиллиги маҳкамаси янги паспортни муҳим кашфиёт сифатида тан олганлиги, унинг муаллифига эса махсус гувоҳнома тақдим этилиши маълум қилинган.

Тиббий паспортнинг дастлабки мингта нусхаси шаҳар туғруқхонасига топширилди.

А. СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

МАКТАБНИНГ КИЧИК КОРХОНАСИ

Деҳқонобод туманидаги Ғулом Юсупов номли ўрта мактаб ўқувчиларининг кучи билан кичик корхона ташкил этилди. Ўқитувчилар раҳбарлигида ишлаб турган цехларда, асосан, мактаблар учун асқотадиган кўргазмали қуроллар ишлаб чиқармоқда.

П. ГАДОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Милиция тажрибасидан

УЗОҒИ БИЛАН УЧ ДАҚИҚАДА ЕТИБ КЕЛАМИЗ

Шундай касб бор: давлат ва жамоат мулкини қўриқлаш, фуқаролар осойишталигини сақлаш, уларни безори, товламачи, ўғрилардан ҳимоялаш. Бу, албатта, шарафли бўлиш билан бирга кишидан ўзига хос бўлган зийраклик, ҳалоллик ва журъатлиликни талаб қилади. Тошкент шаҳар Мирзо Улуғбек тумани ИИБ қўриқлаш бўлими бошлиғининг муовини Абдухолиқ СОЛИЕВ билан суҳбат шу ҳақда:

— Ушбу туман ўз мавқеи жиҳатидан шаҳардаги йирик туманлардан бири, — дейди у. — Унинг ҳудудида 17 та йирик саноат корхонаси, 180 дан кўпроқ савдо шохабчаси, кўплаб ўрта ва кичик корхоналар жойлашган бўлиб, 400 мингдан кўпроқ киши истиқомат қилади. Биз ана шу ҳудудда аҳолининг турмуши осойишталигини сақлаш, давлат мулкини ташмачилардан асраш, савдо шохобчаларини ўғрилардан муҳофаза қилиш ва уларга қарши курашиш билан шуғулланамиз. Шу йилнинг ўтган тўққиз ойи мобайнида 2643 нафар қонунбузар ушланди. Ҳозирги кунга қадар 39 та жиноий иш очилиб, 47 нафар киши жиноий жавобгарликка тортилди.

Шу йил август ойида Тошкент шаҳар ҳокимининг саноат корхоналари, савдо шохобчалари ва маъмурий биноларни қўриқлашни милиция органларига ўтказиш тўғрисидаги фармойиши эълон қилинган эди. Аммо туман ҳудудидаги барча объектларнинг раҳбарлари ҳам ушбу фармонга риоя этаётганлари йўқ. Натижада давлат ва шахсий корхоналарда ҳанузгача ўғирлик, ташмачилик ҳоллари содир бўлиб турибди. Масалан, 17 та саноат корхонасидан 6 таси ходимларимиз томонидан қўриқланади. Уларда йил давомида бирорта ўғирлик содир бўлмади. Биз томондан қўриқланмайдиган 11 та объектда эса 27 та ўғирлик рўй берди. Шунга қарамай, ушбу корхона раҳбарлари бундан тегишли хулоса чиқармаяптилар. Худди шунингдек, тумандаги 184 та савдо шохобчасидан 72 таси бўлимимиз томонидан қўриқланади. Қолган 112 та савдо шохобчасининг эгалари ўз мулкларининг тақдирига эътиборсизлик билан қарашмоқда ва ўғриликнинг «гуллаб-яшнашига» йўл очиб бермоқда.

Шартнома асосида қўриқланадиган объектлардаги давлат ва жамоат мулкининг дахлсизлигини ҳимоялашнинг энг ишончли усулидан бири — марказлаштирилган қўриқлаш бошқаруви ҳисобланади. Бу ердаги бошқарув пультига ўрнатилган товушли чироқларнинг бири ёнгандан сўнг тезкор гуруҳ узоғи билан 2-3 дақиқада ўғирлик содир бўлган жойга етиб келиш имкониятига эга. Дейлик, шу йилнинг 17 июнь куни кечаси пульт бошқарувидаги чироқларнинг бири 62/2 рақамли қўриқланадиган объектга ўғри тушганлигидан хабар берди. Милиция капитани Н. Эрматов, кичик сержант А. Асановлар раҳбарлигидаги тезкор гуруҳ белгиланган вақтда воқеа содир бўлган жойга етиб келди ва С. Бойко исмли шахсни қўлга олишди. Худди шундай хабар орқали 11 апрель куни кечаси соат 1.30 да тезкор гуруҳ аъзолари Р. Жуманиёзов, М. Урозбоев, Б. Сафарбоевлар Буюк ипак йўли кўчасидаги 37-озиқ-овқат дўконига ўғирликка тушган уч нафар текинхўрни дўкондан чиқмасиданоқ ушлаб олишди. Ҳозирги кунда биз билан шартнома тузган 1800 хонадон, 324 та ишлаб чиқариш объекти ишончли усул — марказлаштирилган қўриқлаш бошқаруви орқали ҳимоя қилинмоқда.

Милиция капитани Ғ. Аюпов, Н. Эрматов, лейтенант Х. Ғаюпов, сержантлар Б. Назарметов, А. Абдураззоқов ва бошқа шу каби ўнлаб ходимларимизни ўз бурчларига содиқлик билан ёндашувчи осойишталик посбонлари сирасига киритиш мумкин. Улар яқинда бўлиб ўтган касб байрамимизда яхши хизматлари учун муносиб тақдирландилар.

Ходимларимизнинг касб маҳоратини ва сиёсий жанговарлигини ошириш борасида шаҳар қўриқлаш бошқармасининг кўрсатаётган доимий ғамхўрлигини таъкидлаб ўтмоқчиман. Бугунги кунга келиб хизматдаги деярли барча ходимларимиз ички ишлар хизматчиларининг уч ойлик бошланғич мактаби ўқувини битириб келишди ёки бир қисми тугаллаш арафасида турибди. Бундан ташқари бошқарма бошлиғи милиция полковниги И. Исломов раҳбарлигида ҳар ойда ўтказилаётган «Қулф» ва «Тозалаш» тадбирлари ўғирлик ва ташмачиликнинг олдини олишда, бўлим ишининг такомиллашувида асосий йўналтирувчи аҳамиятга эга бўлмоқда.

Аммо ўтказилаётган ана шу тадбирларга қарамай, милиция томонидан қўриқлашнинг афзалликларини кўриб-билиб турсалар ҳам туман ҳудудидаги ишлаб чиқариш ва савдо тармоқларининг раҳбарлари биз билан шартнома тузишга шошмаётганлари, ишимизда қўл келадиган осма радиолокация аппаратлари ҳамда бошқа турли хил техник жиҳозлар етишмаслиги аҳоли осойишталигини сақлаш учун олиб бораётган фаолиятимиз имкониятларини чегаралаб ҳам қўймоқда.

«Халқ сўзи» мухбири
Ю. БЕКМУРОДОВ
ёзиб олди.

«Ислоҳотнинг тақдири, унинг қай даражада амалга оширилиши биринчи навбатда кадрларнинг малакасига, уларнинг ўз ишларини қай даражада ўзлаштириб олганлигига, юртпарварлиги ва фидойилигига боғлиқ».

(Президент Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Самарқанд вилоят кенгаши сессиясидаги нутқидан).

БЕШИНЧИ ҒИЛДИРАК

ёки ваъда билан одамларни боқишни хаёл қилган ношуд раҳбарлар қилмиши

Лаёқатсиз ва масъулиятни унутган, раҳбарлик лавозимига турли йўллар билан ўтган кишилар мисоли имиллаб бораётган машинанинг бешинчи ғилдирагидир. Бундай одамлар ўз иқтидорларига, лавозимда узоқ вақт ишлашларига, энг даҳшатлиси эса атрофидаги одамларга шубҳа кўзи билан қарайди. Натижада улар бажарган ишлар «мендан кетгунча, эгасига етгунча» қабилида бўлади.

Меҳнатобод туманидаги Эргаш Қаҳҳоров номли деҳқон-фермер хўжаликлари бирлашмасида фақат кейинги тўрт йил ичида беш маротаба биринчи раҳбар ўзгарди. Раҳмон Шералиев, Тожиқул Маханов, Зокир Қаҳҳоров, Абдужалил Худойбердиевлар бирлашма раиси бўлиб ишлаган йиллари туманда анчагина бақувват ҳисобланган хўжалик иқтисодиёти таназзулга юз тутди. Пахта, дон ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлиги, улардан олинадиган даромад кескин камайиб кетди. Деярли қатор соҳалар бўйича режалар барбод этилди. Меҳнаткашларнинг қўли ишга бормай қўйди. Қишлоқдан барака кўтарилиб, кишиларнинг чўнтаги пул, қозони гўшт кўрмай қўйди.

1993—95 йиллар кўрсаткичларига бир назар ташлайлик. 1993 йилда бирлашмага қарашли 2215 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 17,6 ўрнига 10,8 центнердан ҳосил етиштирилган бўлса, 1994 йили 3053 ўрнига 1869 тонна пахта етиштирилди. Ҳосилдорлик 10,7 центнерга тушиб қолди. Бу йил эса масъулиятсизлик оқибатида 1961 гектар ўрнига 1472 гектар майдонга чигит қадалди. 3135 тонна ўрнига 1349 тонна пахта йиғиштириб олинди. Ҳосилдорлик атиги 9,2 центнерни ташкил этди. Йиллик режа 43 фоизда қолиб кетди.

Ғаллачиликда ҳам кескин пасайиш юз берди. 1993 йили 606 тонна ўрнига 513 тонна, 1994 йили 1064 тонна ўрнига 232 тонна, бу йил эса 2820 тонна ўрнига 1600 тонна ғалла етиштирилди, холос. 1993 йилда ҳар гектар ер ҳисобига 13,4 ўрнига 11,4, ўтган йили 15 центнер ўрнига — 5,6, бу йил эса 20,3 центнер ўрнига 16,1 центнердан ҳосил кўтарилди. Шунингдек, картошка, сабзавот ва полиз маҳсулотлари етиштиришни режалари ҳам бажарилмади. Бу тармоқлар бўйича 1993—95 йиллар катта зарар билан якунланди.

Бирлашмада меҳнат қилаётганларнинг аксарияти Самарқанд ва Жиззах вилоятлари ҳамда Фарғона водийсидан кўчиб келган кишилардир. Тун қўйиб, палак ёзиш илинжида келганларнинг орзу-умидлари ушалмай қолди. Уларнинг қўйни пуч ёнғоқлар билан тўлдирилди. Бирлашма марказий қўрғонини айланганимизда бу ерда кутубхонадан бўлак бирон-бир тузукроқ маданий-маиший муассаса ишламаётганлигининг гувоҳи бўлдик. Кишилар соч-соқол олдириш, ҳаммомга тушиш, бозор-ўчар қилиш учун ё вилоят маркази Гулистонга ёки 25 чақирим наридаги Янгиер шаҳрига боришга мажбур бўлишади.

— Уч-тўртта қорамолимиз бор эди, соғиб рўзғорга ишлатдик... Ҳозир оғайнимизнинг сигирини вақтинчалик соғиб ичиб ўтирибмиз, — дейди эр-хотин Ўрол ва Бувсанам Келдибековлар. — Йил бўйи фақат икки маротаба пул олдик. 4 гектар майдондаги ғўзага қараб берганимиз учун хўжалик 2 қоп ун, 10 килограмм ёғ берди.

Кошкийди бундай одамлар, бундай ночор оилалар хўжаликда бармоқ билан санарли бўлса...

Бирлашмадаги 460 километр масофадаги тик ва горизонтал дренажларнинг учдан бири ишламайди. 260 километр узунликдаги бетон ариқларнинг эса катта қисми яроқсиз ҳолга келиб қолган. Ахир мана шу шароитда кучли ва ўртача шўрланган ер майдонларидан наҳотки юқори ҳосил олиб бўлса! Қолоқлик иллатининг илдизини мана шу хўжасизликлардан қидирилса, яхши бўларди. Хўжалик мутахассислари ва собиқ бирлашма раиси Абдужалил Худойбердиевнинг фикрича, ночорликнинг яна бир сабаби сув танқислиги экан. Давлат ва турли ташкилотлардан 20 миллион сўм қарздор бўлган хўжалик мутахассисларининг эътирофларига ҳам кишининг унчалик ишонгиси келмайди. Ёз бўйи сув танқис бўлишини аввалдан билган раҳбарлар нега унинг чора-тадбирларини кўришмади? Нега туман, вилоят улуғларининг олдига ушбу масалани кўндаланг қўйишмади?

Далилнинг тоши қаттиқ бўлади. Мард одам хатосини тан олмоғи керак. Мана шу хўжалик билан бир ариқдан сув ичадиган, ери ерига туташ бўлган Ҳамза номли ширкатлар уюшмаси эришган натижалар ўртасида ер билан осмонча фарқ бор. Ҳамзаликлар 2112 гектар пахта майдонидан ўртача 21 центнердан ҳосил кўтаришиб, туманда биринчи бўлиб ғалаба маррасига етиб келдилар. Давлатга 4400 тонна хомашё сотилди. Йил 505 минг сўм соф фойда билан якунланмоқда. Пахта толасидан олинадиган соф даромад салкам 20 миллион сўмни ташкил этаяпти. Унинг 30 фоизи мукофот тариқасида одамларга бўлиб берилади. Уюшмада 1995 йилда кишиларга 200 тонна буғдой, 76 тонна инёз, 21 тонна ёғ, иш ҳаққи ҳисобидан 41 тонна ун тарқатилди. Шахсий чорвага эга бўлган кишиларга эса 40 тонна кунжара, 17 тонна шелуха ажратилди.

Уюшма раиси Пиримқул Сойибназаров етти йил тумандаги Ғанишер Юнусов номли хўжаликда раҳбар бўлиб ишлаган. Олти йил давомида пахта тайёрлаш режасини ошириб бажарган бу ёш, тадбиркор йигит мана икки йилдирки, янги хўжаликда ҳам кўп билан тиллашиб, одамларнинг қалбига йўл топиб меҳнат қилаяпти. Уюшмада фақат пахтачиликда эмас, балки бошқа соҳаларда ҳам топшириқлар ошириб адо этилган.

Яна таъкидлаймиз: юқорида номлари тилга олинган ҳар иккала хўжаликнинг ерлари туташ ва улар бир ариқдан сув ичади. Эргаш Қаҳҳоров номли деҳқон-фермер хўжаликлари бирлашмасидан 150 нафар одамнинг Ҳамза номли ширкатлар уюшмасига қатнаб ишлаётганлигининг ўзиёқ икки хўжаликдаги иқтисодий аҳволни, одамларга бўлган муносабат ва ғамхўрликни, иш юритиш санъатини мана мен деб кўрсатиб турибди.

Илғор хўжаликда бўлганимизда уюшма идорасининг эшигига ёзиб қўйилган ғалати бир билдирувни ўқиб ҳайрон қолдик. Унда 20 кун мобайнида вилоят қишлоқ хўжалик саноати бирлашмаси тафтишчисининг шу ерда бўлиши, кимнинг ариза ва шикояти бўлса эрталабки соат 9 дан кечки соат 5 гача унга учрашиши мумкинлиги ёзилган эди. Билдирув тагида ширкатлар уюшмасининг раиси Пиримқул Сойибназаровнинг имзоси турарди. Меҳнат қилда иллат қил, кўнгилдагини очиқчасига айт, деганлари мага шу бўлса керак. Бу ҳолни юртимиздаги демократия меваси дея баҳоласак, янада тўғрироқ бўлади.

Раҳбарлар тўғрисида гап кетганда, айримлар «Ёлғиз отнинг донги чиқмас, донги чиқса ҳам чанги чиқмас» деган нақлни ёдга олишади. Аслида уддабурон, халқнинг қалбига йўл топиб ишлайдиган, уларнинг дард ва қувончини ўзиники деб қабул қиладиган раҳбар олдий меҳнаткаш учун тилла ёмбидир.

Эргаш Қаҳҳоров номли деҳқон-фермер хўжаликлари бирлашмасига қайтайлик. Эҳтимол бу ерда қўл учида ишлайдиган, оғрининг устидан, енгилнинг остидан ўтиб юриб кун кўришни истовчилар ҳам бордир. Аммо юзлаб одамлар тўғрисида бундай дейиш гумроҳликдир. Бир ой муқаддам Андижон вилоятининг «Озод» жамоа хўжалигида ишлаган тажрибали деҳқон Зайниддин Абдуғаниев бирлашмага раҳбар бўлиб келди. Унга чин дилдан муваффақиятлар тилаймиз.

Хўш, ваъдани карнай қилиб чалган собиқ раҳбарлар панада қолаверадими? Ёки улар сувдан қуруқ чиқишнинг минг бир йўлини ёд олганлармиi? Шўр босган ерлар, ишдан чиққан ирригация иншоотлари, ярим йўлда қолган режалар, хўжалик кўрган миллион-миллион сўм қарзлар учун улар халқ олдида қачон жавоб берадилар? Наҳотки раҳбарлик лавозими тўн каби бировдан ечиб олиниб, бошқа бировга ими-жимида кийдириб юборилаверса!

Зардобли муаммолар ечимини хўжалик раҳбарини ўзгартиришда, деб билган туман раҳбарлари, вилоятдаги тегишли идораларнинг каттаконлари бу масалага қай кўз билан қарашаркин?

Эргаш Қаҳҳоров номли деҳқон-фермер хўжаликлари бирлашмасидаги одамлар ана шу жавобларга илҳақ бўлиб туришибди.

СЎНГГИ СЎЗ ЎРНИДА: қизалоқ жажжи муштчалари билан ёшли кўзларини ишқалиб бирлашма кўчасида йиғлаб турар, онаси эса йўловчилардан уялиб унга дашном берарди: «Бўлди-да энди... Ҳадеб бировнинг қўлидаги олмани деб йиғлайверасанми? Ҳали шошмай тур, даданга пул чиқсин... Сени Бахмалга олиб бориб, олмага шундай тўйдирайки, шундай тўйдирайки...» Қизча эса ҳамон ўрнидан жилмасди...

Аликул ХОНИМҚУЛОВ,
Сирдарё вилояти.

TV ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР TV

ДУШАНБА, 25

ЎзТВ I
6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ҳафтанома».**
8.00 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.
*
8.30 ЎзТВ хазинасидан. Чўлпон. «Асорат». Йўлдош Охунбобоев номидаги Ёш томошабинлар театрининг спектакли.
10.15 «Алифбо сабоқлари».
10.45 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: **«Учқудуқ:ислоҳотлар чорраҳасида».**
11.20 «Ижодкор хонадонида». Туроб Тўлани эслаб...
12.00 — 12.30 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси хизмат кўрсатган хор жамоасининг концерти.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**

Публицистик кўрсатувлар дастури:
18.10 **I. «Қуёшга қараган уй».**
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **II. «Сурат ва сийрат».**
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **III. «Кўз қорачиғидаги гавҳар».**
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.25 «Дилда васлинг». Ўзбекистон халқ артисти Аҳмаджон Шукуров.

ЎзТВ II
«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 Болалар учун. «Кўзмунчоқ».
19.00 «Тафсилот». Ахборот кўрсатуви.
19.15 «Йўлингиз бехатар бўлсин!»
19.45 «Бу бўстон аро...»
20.25 «Қора қисқичбақа чангалида». Бадиий фильм.
21.55—22.25 «Спорт-тайм».

ЎзТВ III
17.50 Янгиликлар (рус тилида).
17.55 Эълонлар
18.00 «Ранглар жилоси», «Қайта тикланган хазиналар». Телефильмлар.
*
РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 18.20—21.40
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20
*
23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.45 «Менинг кўчам».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультькарусель».
*
«ОМАД» таништиради:
19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 Эълонлар.
20.55 «Курьер».
21.15 «...яна об-ҳаво ҳақида».
21.25 «Постфактум». Ҳафта мобайнидаги нашрлар шарҳи.
21.35 Эълонлар.
21.40 — 23.20 Видео — «О».

СЕШАНБА, 26

ЎзТВ I
6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.
*
8.30 «Дўстлик сарҳад билмайди».
9.10 Немис тили.
9.40 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Кулол Раим бобо».
9.55 «Булоқлар кўз очганда». Хусусийлаштириш самараси.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 «Кичкинтой» устахонаси. «Арчамизни безаймиз».
11.30 Ўқув кўрсатуви. Адабиет.
12.00 — 12.30 Ер ва диер тароналари.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 «Хазинамиз таянчи».
18.30 «Пул қадри». «Ўзтадбиркор» банкининг Андижон вилоят бошқармаси фаолиятидан.
18.50 **«Нон ва саломатлик».**
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Ўзбекистон ва жаҳон». «Ривожланган давлатлар ва халқаро ташкилотлар билан алоқалар».**
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси «Тановар» миллий рақс ансамблининг концерти.
21.40 **«Парламентлараро алоқалар».** Ўзбекистон парламентини хорижий давлатлар парламентлари билан ҳамкорлиги.
22.05 Мусиқий дақиқалар.
22.15 **«Санъат усталари».** Ўзбекистон халқ артисти Рихси Иброҳимова.
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.50 **Диққат, премьера: «Юртимизда истиқлол руҳи».** «Ўзбектелефильм» маҳсулоти.

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:
18.30 «Мультфейерверк».
18.45 «Табиат дунёси». Оммабоп кўрсатув.
19.35 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.55 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
20.20 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
21.10 «Видеогид».
21.30 «Теле-ателье-шоу».
21.40 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
22.20 — 24.00 «Кинонигоҳ».

ЎзТВ III
17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Нақшлар наволари». Телефильм.
*
РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 7.30—9.00
* * *
18.20—21.40
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20
*
23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.50 «Бу ажиб дунё».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультькарусель».
19.55 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
20.15 «Менинг фикримча». Тадбиркорлар телевизион клуби.
21.00 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.00 «Дидар» (қозоқ тилида).
22.40 «Компьютер коиноти».
23.00 — 24.00 «Соккер-клуб». Футбол шарҳи.

ЧОРШАНБА, 27

ЎзТВ I
6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.
*
8.30 «Санъат усталари». Ўзбекистон халқ артисти Рихси Иброҳимова.
9.40 Инглиз тили.
10.10 «Кашф этилаётган имкониятлар».
10.45 Янги алифбони ўрганамиз.
11.15 «Синфдош».
11.45 «Ассалом, япон тили!».
12.25 Рақслар гулдастаси.
12.55 — 13.25 «Оналар мактаби».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 **«Ўзбек киносининг барҳаёт саҳифалари».**
*
18.55 Спорт хабарномаси.
19.05 «Кеча ва бугун».
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Ўзбекистон ва жаҳон». «Осиё қитъаси давлатлари билан ҳамкорлик».**
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. «Экранда — Андижон вилояти».**
21.35 Ўзбекистон халқ артисти Камолиддин Раҳимов куйлайди.
22.05 **«Иқбол».** Қизлар телевизион танлови.
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.25 **«Жаҳон кино санъати усталари».** Раж Капур.

ЎзТВ II
«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 «Акс-тасвир».
19.00 «Жонли тил».
20.00 «Халқ саломатлиги йўлида».
20.45 «Тошкент оқшомида».
21.45 «Парижга қайтиш».
22.20 — 23.40 «Кинематограф».

ЎзТВ III
17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Фарғонанинг мовий ҳалқаси», «Хоразм». Телефильмлар.
*
РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 7.30—9.00
* * *
18.20—21.40
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20
*
23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 24.00 «Саломат бўлинг!».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультькарусель».
*
«ОМАД» таништиради:
19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 — 23.50 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

ПАЙШАНБА, 28

ЎзТВ I
6.30 **«Ассалом Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.
*
8.30 «Иқбол». Қизлар телевизион танлови.
9.50 Ўзбек тилини ўрганамиз.
10.20 «Ҳаракатда — баракат».
10.40 «Халқ ижодиети». Бахши Абдумўмин Қаххоров.
11.20 **«Гуласал рақслари».**
11.40 «Бола бошидан...» Мактабгача тарбия масалалари.
12.20 «Ислоҳот ва масъулият».
12.50 «Дилраболар келсалар». Мусиқий композиция.
13.20—13.55 **«Маҳалла — эзгулик бешиги».** Маҳалла фаолиятига чизги.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 «Қўнғироқча».
18.30 «Навоийхонлик». Адабий кўрсатув.
19.05 **«Ўзбекистон ва жаҳон». «Мустақил давлатлар ҳамдўстлиги мамлакатлари билан ҳамкорлик».**
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Юама-юз».** Шоира Турсуной Содиқова билан мулоқот.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 «Кўлимда торим менинг». Каримбой Раҳмонов куйлайди.
21.30 «Қушларга эргашган инсон». Бадиий фильм.
22.55 «Футбол майдонларида».
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.20 **Диққат, премьера: «Юрт ҳақида куйлайман».** «Ўзбектелефильм» маҳсулоти.

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:
18.30 Болалар учун фильм. «Юра даври боғидаги саргузашт».
19.00 «Оламнинг яратилиши». Оммабоп кўрсатув.
19.30 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
20.20 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.05 — 22.45 «Кинонигоҳ».

ЎзТВ III
17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Болалигим қушлари», «Пирим ороли». Телефильмлар.
*
РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 7.30—9.00
* * *
18.20—21.40
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20
*
23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.50 «Тет-а-тет».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультькарусель».
19.55 «Ёшлик оқшомида».
20.40 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.40 «Рангинкамон» (тожик тилида).
22.25 «Мусиқий саёҳат».
23.00 «Умид» (уйғур тилида).
23.45 — 00.05 «Подиум».

ЖУМА, 29

ЎзТВ I
6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.
*
8.30 «Қушларга эргашган инсон». Бадиий фильм.
9.55 Немис тили.
10.25 «Анъана ва замон».
10.55 Байрам арафасидаги репортаж.
11.55 «Ишбилармон».
12.15 «Митти фаришта». Жиззах вилоят театрининг спектакли.
13.00—13.30 «Хоразм: саноат янгиликлари».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 «Ердамчилар». Мультфильм.
18.20 **«Илҳом».** Ижодкор ёшларнинг телевизион клуби.
19.00 Эшжоновлар оилавий ансамбли.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **Диққат, премьера: «Шайхонтоҳур».** «Ўзбектелефильм» маҳсулоти.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **Йилнинг муҳим халқаро воқеалари.**
21.35 Юнус Ражабий номидаги мақомчилар ансамблининг концерти.
22.25 **«Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».**
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.30 **Спорт йилномаси.**

ЎзТВ II
«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 «Билиб қўйган яхши».
18.55 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
19.25 «Бизнес-академия».
19.55 «Юлдузлар жилоси».
20.20 «Деҳқон ҳиммати».
20.50 — 23.25 «Тақдир ҳазили ёки Кушдек енгил бўлинг». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.

ЎзТВ III
17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Саричелек», «Давоми». Телефильмлар.
*
РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 7.30—9.00
* * *
18.20—21.40
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20
*
23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.50 «Жонли сайёра».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультькарусель».
*
«ОМАД» таништиради:
19.55 Эълонлар.
20.00 «Компьютер-Осиё».
20.30 Видео янгиликлари.
20.50 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.40 «Теле-ателье-шоу».
21.50 Эълонлар.
21.55 «Даракчи». Ахборот кўрсатуви.
22.05 Эълонлар.
22.10 — 23.50 Видео — «О».

ШАНБА, 30

ЎзТВ I
6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50—8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.
*
8.30 **«Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».**
9.30 **«Юлдузлар шўъласи».** Спорт кўрсатуви.
10.00 Мактаб ўқувчилари учун. **«Уйла! Изла! Топ!».**
10.50 **«Гап йўқ» — Янги йил саргузаштлари».**
11.50 «Парвоз». Мусиқий кўрсатув.
12.40—14.40 **«Нурли келажак».** Ўсмирлар учун Янги йилга бағишланган видеоканал.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Мультипанорама».
18.30 **«Сирли сандиқ».** Телевизион ўйин.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Оқшом эртаклари.
20.00 **«Ўзбекистон янгиликлари»** (инглиз тилида).
20.10 **Диққат, премьера: «Най».** «Ўзбектелефильм» маҳсулоти.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 «Ёшлик» студияси. **«Ўхшаш чеҳралар».**
21.55 **«Осиё овози».** Халқаро қўшиқчилик танлови.
22.45 **«Тунги ёғду».** Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:
9.00 «Мультфейерверк».
9.15 «Табиат дунёси». Оммабоп кўрсатув.
10.00 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
10.25 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
10.55 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
11.40 «Видеогид».
12.00 «Теле-ателье-шоу».
12.10 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.50 —14.30 «Кинонигоҳ».
* * *
«Тошкент» студияси таништиради:
18.30 Болалар учун. «Табассум».
19.10 «Менинг кўчам».
19.25 «Пульс». Хабарлар.
19.40 «Тет-а-тет».
20.05 «Янги иқтисод».
20.40 «Майда-чуйда».
21.00 — 22.40 «Кинематограф».

ЎзТВ III
17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.55 «Саҳродаги қўриқхона», «Олишув». Телефильмлар.
*
РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 18.20—21.40
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20
*
23.20 Эълонлар.
23.25 — 23.55 «Эсдалик учун дастхат». София Ротару.

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
10.00 «Безнен мирас» (татар тилида).
10.40 «Ассалом, Франция!».
11.20 — 11.35 «Омилкор инсонлар».
*
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Мультькарусель».
19.55 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.15 «Глобус».
20.55 «Яшайман, куйлайман, севаман». Борис Тахтахунов.
21.50 «Шаҳар уйқуга кетганда...».
22.10 «Бу ажиб дунё».
22.30 — 23.00 «Топ — 22».

ЯКШАНБА, 31

КИРИБ КЕЛАЁТГАН ЯНГИ ЙИЛИНГИЗ МУБОРАК БЎЛСИН, АЗИЗЛАР!

ЎзТВ I
6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.
*
8.30 **«Камалак».** Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ёшлик» студияси. **«Ватанимга хизмат қиламан».**
11.00 **Диққат, премьера: Комил Аваз. «Дейишма».** Кўп қисмли видеофильм. 1-қисм.
11.45 «Сирли сандиқ». Телевизион ўйин.
12.40 **Диққат, премьера: Комил Аваз. «Дейишма».** Кўп қисмли видеофильм. 2-қисм.
13.20 **«Янги йилим — яхши йилим».** Адабий-мусиқий композиция.
13.50 **Диққат, премьера: Комил Аваз. «Дейишма».** Кўп қисмли видеофильм. 3-қисм.
14.40—15.40 **«Ўхшаш чеҳралар».**
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **«Ёи, ёи, арчажон!»** Кичкинтойларнинг Янги йил карнавали.
19.00 **«Ойнаи жаҳонда...».**
19.25 Эълонлар.
19.30 **«1995 йил — «Ахборот» шарҳи** (рус тилида).
20.10 Эълонлар.
20.15 **«Оламга саёҳат».** Кинокўрсатув.
20.55 Эълонлар.
21.00 **«Йилнома».**
22.00 **«Барча табрик Сизга бўлсин!»** Янги йил байрам дастури.
23.45 **ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА ЯНГИ ЙИЛ ТАБРИГИ.**
00.05 **«Барча табрик Сизга бўлсин!»** Янги йил байрам дастурининг давоми.
02.30—03.30 Чет эл эстрадаси.

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:
10.00 Болалар учун фильм. «Юра даври боғидаги саргузашт».
10.30 «Оламнинг яратилиши». Оммабоп кўрсатув.
11.00 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
11.50 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.35 — 14.15 «Кинонигоҳ».
* * *
17.00 Байрам мультфейерверги.
17.30 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
17.55 Видео — «О».
19.35 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
20.00 «Постфактум». Байрам сони.
20.15 «Бултурги қор ёққанда». Киноконцерт.
20.35 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.00 Видео — «О».
22.40 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
23.05 «Курьер». «Ахборот» кўрсатувининг байрам сони.
23.40 Мусиқий серпантин.
23.45 **ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА ЯНГИ ЙИЛ ТАБРИГИ.**
00.05 «Юлдузлар механикаси». Қизиқарли дастур.
00.50 «Автосалон».
01.10 «Теле-ателье-шоу».
01.25 — 02.00 Мусиқий серпантин. «Эм-Ти-Ви» оҳанглари. Янги йил табриги.

ЎзТВ III
17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.55 «Нега қиш бўлади?». Фильм-концерт.
*
РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 18.20—22.50
*
РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 22.50—23.45
*
23.45 **ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА ЯНГИ ЙИЛ ТАБРИГИ.**
00.05—00.45 «1995 йил». Ахборот кўрсатуви.

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!». Мультфильм.
10.45 «Жонли сайёра».
11.05 «Менинг кўчам».
11.20 «Дарвоке».
12.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
12.10 «Пирамидалар юрти».
12.30 — 14.10 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
* * *
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 «Нарзанлар водийси». Телефильм.
19.50 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.50 «Истеъдодлар ва мухлислар» (Янги йил дастури).
21.40 «Тилакларимиз Сизга».
22.05 «Гўзаллик бунёдкорлари» (Янги йил дастури).
22.35 «Бу ажиб дунё».
22.55 «Мусиқий меҳмонхона».
23.45 **ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА ЯНГИ ЙИЛ ТАБРИГИ.**
00.05 — 01.05 «Хонадонингизда осойишталик бўлсин!» (Янги йил дастури).

ЭФИР-КАБЕЛЬ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ ВА ПЕЙДЖИНГ ХИЗМАТИ КЎРСАТУВЧИ

"КАМАЛАК-ТВ"

ЎЗБЕК-АМЕРИКА ҚЎШМА КОРХОНАСИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти
жаноб Ислом Абдуғаниевич КАРИМОВни,
Олий Мажлис депутатлари ва Ҳукуматни, Ўзбекистоннинг бутун меҳнатсевар халқини янги 1996 йил билан самимий табриклайди!

Ҳаммага тинчлик ва эзгулик, соғлиқ ва бахт-саодат, ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишда, халқ фаровонлиги ва гуллаб яшнаши йўлидаги яратувчилик фаолиятида янги улкан муваффақиятлар тилайди.

"Камалак-ТВ" ҚҚ.

"ШУЪЛА" САВДО УЙИ

ЧИРЧИҚ ШАҲРИДАГИ ОМБОРДАН ҚУЙИДАГИЛАРНИ ТАВСИЯ ЭТАДИ:

Чўғланма лампалар	40,60 вт	7 сўм
	150 вт	11 сўм
	200 вт	19 сўм
	300 вт	24 сўм
	500 вт	40 сўм.
Люминисцент лампалар	ЛБ-20	48 сўм
Сумобли-ёйли лампалар	ДРЛ-125	168 сўм
	ДРЛ-250	255 сўм
	ДРЛ-400	323 сўм.

25, 75 ваттли, 60 ваттли декоратив, ЛБ-40, ДРЛ-700 ҳамда, 12 хил автомобиль лампалари, 6 хил янги йил арчаси маржонлари, 8 хил рўзғор ёритгичлари, ЛПО-2х40, РКУ-250, РКУ-400, РСП-250, РСП-400 саноат ёритгичлари келиши кутилмоқда.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинг:
Чирчиқ шаҳри, В. Ҳайдаров кўчаси, 1-уй.
Тел.: (371-71) 5-48-48, 95-294,
Тошкентдаги тел.: (3712) 68-68-24.

Фирма 1996 йилда Россиядан ҳар хил подшипниклар етказиб бериш учун буюртма қабул қилади. Ҳақи пул ўтказиш орқали ва фақат маҳсулот олингандан кейингина сўм билан тўланади.
Буюртманинг энг кам миқдори - 50 минг сўм.
Тел.: 48-43-20, 48-18-53.
Соат 8.00 дан 18.00 гача.

БАРЧА ВАЗИРЛИКЛАР, ТАШКИЛОТЛАР РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«Ўзбекистон» нашриёти чиройли бежирим қоғозда босилган 5 хил кўринишдаги Янги йил открикаларини ва варақланадиган тақвимларни сотмоқда. Янги йилга озгина муддат қолди. Уларни сотиб олишга шошилинг!

Манзилимиз: 700129, Тошкент, Навоий кўчаси, 30.
Тел. 44-13-33, 44-53-13.

CUKURS-BIZNESS
ЦУКУРС-БИЗНЕС

Барча манфаатдор шахслар диққатига!
"Цукурс-бизнес" компанияси 1995 йилнинг декабрь-1996 йилнинг февраль ойларига шакар етказиб беришга буюртмалар қабул қилади.

Баҳоси: 1 кг шакар 25 сўмдан 15 сўмгача
пул тўлаш усули - ихтиёрий

Банк векселлари ҳам қабул қилинади.

Бизнинг манзил:	Телефонлар:
Тошкент, Ниёзбек йўли (собиқ Урицкий кўчаси), 6-уй, 101-хона.	(3712) 34-05-07, 34-00-98.

Биз билан ҳамкорлик қилганлар яхшигина даромад топади!

«Соғлом авлод учун» журнали жамоаси таҳрир ҳайъати аъзоси шоир Абдулла Шерга онаси
Санобар ШУКУРОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Республика Телекўрсатув маркази жамоаси телеоператор Баҳтиёр Ғафуровга отаси
Абдурауф ҒАФУРОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

БИР ПИЁЛА ЧОЙ УСТИДА

Мен уни анчадан буён танийман. Очиғи, ёзувчи Шароф Бошбековнинг «Темир хотин»идаги Кўчқор образини қойилмақом қилиб ўйнагандан бери. Уни йил ўн-икки ой далада юрган меҳнаткашлар ҳам яхши танишади. Чунки у тез-тез улар ҳузурида бўлиб, «Гап эгасини топади», «Хандамиз сизга, дўстлар» ҳажвий ичакузди дастурлари билан меҳр қозонган.

ЮЗМА-ЮЗ

Турдибек СОДИҚОВ:

ЎЗИМНИ БОШҚА КАСБДА КЎРОЛМАЙМАН

Турдибек Содиқов асли зоминлик. Темирйўлчи оиласида туғилган. Унинг катта санъат даргоҳига қадам қўйиши санъатга ва адабиётга бўлган бекиёс қизиқиши туфайлидир.

— Ўқувчилик йилларим ҳаваскорлик тўгарагига қатнардим, — дейди Абдулла Қаҳҳор номидаги республика Сатира театрининг актёри, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Турдибек Содиқов. — Мактаб саҳнасида Абдулла Қаҳҳорнинг «Шоҳи сўзана» асарини қўйганимизда кўпчилик қойил қолганди. Баъзилар «Темирйўлчининг ўғлидан зўр артист чиқади-да», дея тўй-ҳашамларда гапириб ҳам юришган. Мактабни тамомлаганимдан сўнг, ҳужжатларимни Маннон Уйғур номли Тошкент санъат институтига топширдим. Омадим бор экан, институтни тамомлагач, дастлабки фаолиятимни 1968 йили «Ёш гвардия»дан бошладим. Ўша йили театр энди ташкил топганди. У ўзининг биринчи мавсумини драматург М. Каримовнинг «Дийдор» драмаси билан очган. Унда асар қаҳрамони Зилола исмли қизнинг урушда ҳалок бўлган отаси ролини ўйнаганман. Сўнгра, чех драматурги Балажикнинг «Учинчи орзу», Шуҳратнинг «Беш кунлик куёв» комедияларида Пётр ва Мирзабаҳром ролларида чиқдим. Ушбу образлар актёрлик ҳаётимдаги муваффақиятли ролларимдан биридир. Қарийб ўн йил давомида мингдан ошиқ томошабинлар эътиборини қозондим. 1986 йили мени Абдулла Қаҳҳор номидаги республика Сатира театрига ишга таклиф этишди. Бу даргоҳда ҳам шу кунга қадар каттами-кичик ўнлаб роллар яратдим. Хусусан, Абдулла Қаҳҳорнинг «Тобутдан товуш» пьесасида Суқсуров, Шукруллонинг «Жанжал» комедиясида заргар Абдуғани, Шароф Бошбековнинг «Темир хотин» асарида Кўчқор, Фарҳод Мусажоновнинг «Сабил қолди» ва Тўлқиннинг «Бувам уйланмоқчи» спектаклларида, Собитдин Чўтқораев, Бува роллари фикримнинг исботидир.

— Турдибек ака, умуман ўйнаган ролларингиздан кўнглингиз тўлган, тўлмаган вақтлар бўлганми?

— Актёрнинг ҳар бир ўйнаган ролидан кўнгли тўлавермайди. Зўр, қойилмақом роллар йиллар давомида бир марта келса-келади, бўлмаса йўқ. Ўйнаган ўнта ролимиздан биттасидан кўнглимиз тўлса бу биз учун катта бахт. Шундай ролларимдан бири Шароф Бошбековнинг «Темир хотин» асаридаги Кўчқор образидир. Сабаби — бу оддий колхозчи образи, ўта кучли ёзилган. Биз санъаткорлар ижодий сафарларда бўлганимизда бундай одамларни ҳар куни учратамиз. Бу типик образ ҳаётнинг қувончу ташвишларидан воз кечиб, туну кун далада меҳнат қилаётган меҳнаткаш халқ образидир. Шунинг учунми, уларнинг дарди юрагимга яқин бўлиб қолган. Кўчқор ролини мендан бошқа кўп санъаткорлар ҳам ўйнаганлар. Мен шу ролни ижро этишим учун беш-олти кило озганман. Ўзим қишлоқда ўсганим учунми, кўпроқ деталларни қишлоқдан қидирганман, ўйнаган ролларимда ҳатто шундай деталлар борки, ички майкам илма-тешик бўлиб кетган, пайпоғимнинг бирисининг учи, бирисининг товони йўқ эди. Тўғрисини айтганда, Кўчқор роли семизликни кўтармайди. Ўзингиз мушоҳада қилиб кўринг. Ичкиликка ружу қўйган, ҳаётда эзилган, беш-олтита боласи бор одам семизликни қандай кўтаради? Спектаклни Татаристонда, Бошқирдистонда ҳам қўйганимизда, улар бу комедияни жуда катта қизиқиш билан кутиб олишди. Ҳатто, ўзбек томошабинларидан ҳам яхши қабул қилишди.

— Ижро эттан ролингиздан ўз ташвишларингиз ҳам сезиладими?

— Санъаткор ўз дардини, ҳаётга бўлган муносабатини роли орқали ифодалайди. Шоир ўз кечинмаларини шеърида акс эттирса, актёр томоша орқали беради.

— Қандай орзуларингиз бор?

— Мен кўпроқ Абдулла Қаҳҳор номидаги республика Сатира театри ўз биносига эга бўлишини орзу қиламан. Бино топилса, қолган муаммолар ҳам ҳал бўлмасдан қолмайди.

— Мабодо бошқа театрга таклиф этишса, розилик берармидингиз?

— Йўқ. Нимагаки, ҳажвия кўз очиб кўрган касбим.

— Сергей Есенин

Болаликдан маълум ҳар одам,
Бола бошдан деган гап тўғри.
Мабодо, мен шоир бўлмасам,
Бўлар эдим безори, ўғри.

деганидек, сиз санъаткор бўлмаганингизда ким бўлардингиз?

— Тасаввур қилишим қийин. Чунки бошқа касбда ўзимни кўролмайман.

— Оилангиз ҳақида ҳам икки оғиз тўхталсангиз?

— Турмуш ўртоғим уй бекаси. Уч фарзандимиз бор. Катта ўғлим Дониёр Содиқов яқинда Санъат институтининг режиссёрлик факультетини тугаллади. Ҳозирда Ўзбекистон телевидениесида ишлаяпти. У «Навоий» телеспектаклида, «Бобур» видеофильмида Навоий ва Бобурнинг ёшлигини ўйнаган. Қизимиз Дилоромхон тикувчилик курсини тамомлаган, уйли-жойли. Кенжамиз Элёр Тошкент санъат институтининг журналистика факультетида таҳсил олаяпти.

«Халқ сўзи» мухбири Файзулло БОБО ДЎСТ суҳбатлашди.

САЙХОН БАХШИ

У қўлига дўмбира олиб қўшиқ куйлай бошлаганида 8 ёшда эди. Ўшандан буён тоғу-тошларда чўпонлик қилиб табиатнинг бемисл жозибаси, пурвиқор тоғларнинг, қиру адирларнинг бетакрор гўзалликлари билан ошно бўлиб сокинликни, енгилгина эсиб турадиган шаббода сасларини куйга солади.

Халқ ижоди — «Алпомиш», «Кунтуғмиш», «Тоҳир ва Зуҳра», «Гўрўғли» каби достонларга куй басталади. Шундан сўнг, узоқ-яқиндан бахшилар ташриф буюриб, ундан янги куйларни ўрганиб кетадиган бўлишди.

«Шогирдсиз уста — мевасиз дарахт» дейдилар. Шуни яхши билган Сайхон ака шогирдлар ҳам тайёрлади. Шу кунларда 60 ёшни қоралаб қолган бахшининг 8 шогирди бор. Гулбой бахши, Жовли бахши, Ҳамза бахшилар ўзларини Сайхон бахшининг шогирдлари деб билишади. 1995 йилда унинг севимли шогирдларидан бири Абдуназар бахши Қирғизистонда «Манас»нинг 1000 йиллик юбилейида қатнашиб, марказий Осиё бахшилари баҳсида иккинчи ўринни қўлга киритди. Сайхон аканинг ўзи эса дўмбира чертиш бўйича республика кўригида биринчи ўринни эгаллади.

СУРАТДА:* *Сайхон бахши умр йўлдоши Ҳаитхол момо билан.

И. ХЎЖАЕВ олган сурат.

ЙИГИРМАНЧИ АСР СИРИ

1947 йилда НУЖ ҳалокатга учраган жойда ўзга сайёралик тўрт кишининг жасади топилган эди...

БРИТАНИЯЛИК сиёсий арбоблардан бирининг маълум қилишича, АҚШ ҳукумати 1947 йили ҳалокатга учраган космик кема қолдиқлари ва ўзга сайёралик тўрт кишининг жасади топилганидан хабардор бўлган, аммо бу ғайриодатий воқеани жаҳон жамоатчилигидан яширган. Олимнинг қўлида бу маълумотнинг тўғри эканлигини тасдиқлайдиган маҳфий маъруза бўлган.

— Ўзга сайёраликлар билан алоқа қилинаётганлигининг 40 йилдан зиёд вақтдан бери яшириб келинишида Американинг бевосита дахли бор, — дейди Лордлар палатасида маҳфий маърузани репортёрларга тақдим этган ва ўз исм-шарифини яширишни лозим кўрган ўша сиёсатчи. — У шунчаки эмас, космик Уотергейтдир. Шу боис бу ҳақда ҳақиқатни ошкор қилиш пайти келди.

Американинг ўша пайтдаги Президенти Гарри Труменнинг ўзи НУЖ ҳалокатга учраган жойни бориб кўрган ва ҳужжатга имзо чеккан. Сўнг бу ҳужжат Буюк Британиянинг ўша даврдаги раҳбарларига юборилган.

Бош вазир Клемент Этли ҳам аввалги раҳбарлари — Уинстон Черчиль, Қирол Георг VI, Қиролича-она ва Лордлар палатасининг айрим аъзолари каби ўша ҳужжатнинг нусхасини олди. Аммо бу раҳбарларнинг ҳайратомуз воқеага муносабатлари турлича бўлди. Баъзилари ваҳимага ҳам тушдилар. Аммо ҳужжатнинг ўзида диний доираларда нохуш ҳолат ва саросималик бошланиб кетмаслиги учун уни сир сақлаш зарурлиги таъкидланади.

Ҳужжатда баён этилишича, ҳалокатга учраган ўзга сайёраликларнинг жасадлари бўлак-бўлак бўлиб кетган ва чирий бошлаган. Бу йиртқич койоталарнинг иши бўлса ҳам ажаб эмас. Одамсифат мавжудодларнинг бўйи 1,22 метрдан 1,52 метргача. Эгниларида кумушранг комбинезон. Бошлари гавдаларига нисбатан катта, кўзлари жигар ранг ва қийиқ. Бурун ва оғиз ўрнида шунчаки йирмоч, қулоқ ўрнида эса — тешик. Кема қисмлари бир неча мил масофага сочилиб кетган. Текширувларда аниқланишича, улар ўта пишиқ, аммо енгил металлдан ясалган.

Афсуски, ҳалокат юз берган жой ва ўзга сайёраликлар жасади ҳамда кема қолдиқлари қаерга яшириб қўйилгани ҳақида ҳужжатда ҳеч нарса дейилмаган. Афтидан, Огайо штатидаги Райт-Паттерсон ХХК базасига келтирилган кўринади. Чунки, орадан ўн йил ўтиб, ҳалокатга учраган яна бир НУЖ ва ундаги тўрт ўзга сайёраликнинг жасади ҳам шу ерга қўйилган эди.

Гарчи, АҚШ ҳукумати бу воқеаларни тасдиқламаётган бўлса-да, НУЖ бўйича мутахассисларнинг ишончлари комилки, ҳар икки ҳалокат чоғида ўзга сайёраликларнинг жасадлари топилгани ва улар шу кунгача сақланаётгани бор гап. Британия манбаларига қараганда, АҚШнинг ўта маҳфий ҳукумат агентлиги ўзга сайёраликлар ва НУЖлар билан боғлиқ ўтмишдаги ва бугунги кун воқеа-ҳодисаларига оид ахборотларни сир сақлаётганлари аниқ.

ҲАДИСЛАР

Қилиб қўйиб, сўнг узр сўраладиган ишдан сақлан.

Яхши гумон қилиш ҳам яхши ибодат қилиш билан баробардир.

ҲАДИСЛАР

КЕЛИНГ, ТИЛИМИЗНИ ҚАЙРАБ ОЛАЙЛИК ЁКИ МАҚОЛЛАР ИЗОҲИ

ХАТО ҚИЛМОҚ БОРДИР, ТУЗАТМАСЛИК — ОРДИР

Ота-боболар бу каби мақолда киши йўл қўйган хато ва камчиликларини тезда тузатиш ҳаракатида бўлмоғи зарурлигини уқтирганлар: «Инсон хатодан холи эмас»; «Билимсиздан ҳам бир иш ўтар, билимлидан ҳам бир иш ўтар»; «Хатосиз мерган бўлмас»; «Баъзан донодан ҳам хатолик ўтади»; «Илинмаган ияк йўқ, туртинмаган туёқ йўқ»; «Ҳар тўкисда — бир нуқс»; «Хатонинг йўлдоши — жазо»; «Хато мендан, Ато сендан» (ато — бахшиш, инъом, ҳадя, хайр-эҳсон, саховат); «Адашганни орқадаги билади, янглишганни ёнидаги» («Агар биров сенинг адашганингни айтса, ундан хафа бўлма, кўнглингга қаттиқ ҳам олма. Чунки, кишининг янглишганини, хатога йўл қўйганлигини ўзидан кўра атрофдаги кишилар тезроқ ва аниқроқ кўрадилар, пайқайдилар. Шунинг учун уларнинг айтганини назар-эътиборга ол-у, камчилигингни тузатишга ҳаракат қил», дейилмоқчи); «Адашганнинг айби йўқ, сўраб йўлини топса, очилганнинг айби йўқ, билиб этагин ёпса»; «Кишининг янглишгани — қоқилгани, янглишганни тузатмаса — йиқилгани».

ТОПИШМОҚ

Арракашлар ёғочни бир метрлик [illegible] бўлмоқдалар. Ҳар бир кесиш 2 минут вақтни олади. 5 метрлик ёғочни улар неча минутда кесиб бўлишлар?

(Газетамизнинг шу йил 16 декабрида эълон қилинган топишмоқнинг жавоби қуйидагича: Битта [illegible] оғирлиги 7 та олхўрининг оғирлигига тенг).

Дейл КАРНЕГИ:

БООБРЎ БЎЛИШ ҲАММАГА ҲАМ ЁҚАДИ

***ЙИГИРМАНЧИ** асрнинг буюк руҳшуносларидан бири, Вена шаҳрилик машҳур олим Зигмунд Фрейд бундай деган эди: «Бизнинг барча интилишларимиз асосида икки мақсад ётади, шулардан бири машҳур ва нуфузли инсон бўлишдир».*

АМЕРИКАЛИК ўткир файласуф, профессор Жон Дьюи айнан шу фикрни сал бошқачароқ ифодалайди. Унинг таъкидлашича, инсон табиатига хос бўлган умумий орзу-истак — эл орасида нуфузли киши сифатида танилиб, иззат-обрў билан яшашдир.

Бироқ бунга эришишнинг ўзи бўлмайди. Зеро, обрў, шуҳрат, нуфуз-зўрлаб ёки талаб қилиб олинадиган фазилатлар эмас, унга фақат табиий йўсинда эришилади.

Балоғат ёшига етган деярли ҳар бир инсон қуйидагиларни истайди:

соғлиқ ва узоқ яшаш;

озиқ-овқат;

уйқу;

пул ва қимматбаҳо буюмлар;

жаннатга тушиш;

болаларининг орзу-ҳавасларини кўриш;

машҳур ва нуфузли бўлиш.

Бу истакларнинг охиргисидан бўлак деярли ҳаммасига бемалол эришиш мумкин. Авраам Линкольн айтганидек:

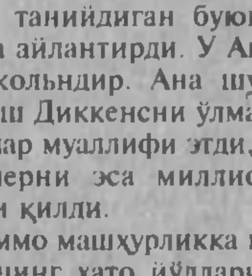

«Мақтов — ҳаммага ёқади», шунинг учун ҳам Уильям Жеймс таъкидлаганидек: «Обрў-иззатли бўлиш учун зўр бериб интилиш инсон табиатида макон қурган энг кучли хусусиятдир».

Обрў-иззатга нисбатан ана шу кучли ташналик инсонларни бутун умри давомида қийноққа солиб келади. Бу ташналикни камдан-кам одамгина қондира олади ва бунга эришганлар ҳаётда буюк инсон сифатида обрў ва нуфузга эга бўладилар.

Аслида, одамзотни ҳайвонлардан фарқлаб турадиган асосий фазилати ҳам унинг машҳурликка интилиб яшашидир. Агар бизнинг буюк аждодларимизда ана шу фазилат бўлмаганда эди, инсоният эришган бугунги маърифат (цивилизация) ҳам рўёбга чиқмаган бўлур эди. Биз, инсонлар ҳайвонот дунёсидан ҳозиргидек, бутунлай узоқлашиб кетолмаган бўлардик. Ана шу интилиш саводсиз, камбағал бир ёлланма ишчини тасодифан қўлига тушиб қолган ҳуқуқий китобни зўр бериб ўқишга ундади ва уни дунё танийдиган буюк кишига айлантирди. У Авраам Линкольндир. Ана шу интилиш Диккенсни ўлмас романлар муаллифи этди, Рокфеллерни эса миллионлар эгаси қилди.

Аммо машҳурликка интилишнинг хато йўллари ҳам йўқ эмас. Масалан, Рокфеллер Пекинда ўзи бир умр кўрмаган ва бундан кейин ҳам кўрмайдиган камбағаллар учун замонавий шифохона қурилишига маблағ берган бўлса, Дилленжер ўғрилик ва қотиллик орқали машҳур бўлди. «Сизга ёмонлик қилишни истамайман, амма мен Дилленжермен» дейишни хуш кўрарди у.

Рокфеллер билан Дилленжернинг машҳурликка эришиш сари тутган йўллари ўртасидаги фарқни руҳий соғлом одам яққол тушунади, албатта.

Кўзойнак магазинига харидор кирипти.

—Келинг, келинг, — дея унга пешюз чиқипти магазинчи. — Сизга минус тўққизлик кўзойнак керакми?

— Ҳа, қаёқдан билдингиз?

— Жуда осон: эшик қолиб, деразадан кирганингиздан.

* * *

Бир ҳалол хизматкор хўжасидан илтимос қилди:

— Ҳурматли хўжам, мен сиздан бажарган ишимнинг ярми учун ҳақ оламан. Илтимосим, шуки, сиз бундан буён менга яримта бақирсангиз...

МАРҲАМАТ, ЯНА САВОЛ БОРМИ?

БИҲИСТУН (БИҲИШТУН) КИТОБАЛАРИ

Доро I қандайдир бир тошга ёдгорлик ўйдирган дейишади. Унда нималар акс этган.

Адиба БОБОҚУЛОВА, Сурхондарё вилояти.

Ҳа, Биҳистун (Биҳиштун) китобалари — Шимолий Эронда, Ҳамадон шаҳридан 100 чақрим ғарбда, тоғ оралиғидан ўтган қадимги карвон йўли ёқасидаги тик қояга ахмонийлар ҳукмдори Доро I (милоддан аввал 522—486 йиллар) тошга ўйдирган зафар ёдгорлиги бор. Унда Доро I ўзига қарши исён кўтарган Гаумага, Туркманистонда исён қилган Фараат, Ўзбекистон ва Жанубий Қозоғистондаги шак қабилалари сардори Скунха устидан қозонган ғалабаларини эрон, элам ва бобил тилларида сихча ёзув билан қайд эттирган. Биҳистун китобларининг умумий баландлиги 7-8 метр, узунлиги 22 метр. Ёзувлар тагига Доронинг сурати ишланган, унда Доро мағлуб Гаумата жасадига ўнг оёғини тираб исёнчиларни кўздан кечирмоқда. Исёнчи сардорларнинг қўллари орқаларига боғлиқ, бўйинларига арқон солинган. Уларнинг қиёфа ва кийимбошларидан қайси қабила вакили эканликлари билиниб турибди. Масалан, расмнинг охирида турган узун қалпоқли киши шаклар сардори Скунхага ўхшайди.

ВАФО-ВАФОИЙ

Шоир Вафо-Вафоийни бинокор ва наққош ҳам бўлган дейишади. Шу тўғрими?

С. ИРИСМАТОВ, Самарқанд вилояти.

Ҳа, 17-асрнинг иккинчи ярмида Хоразмда яшаб ижод этган ўзбек шоири Вафо-Вафоий бинокорлик ва наққошликда моҳир бўлган. Унинг ҳаёти ва ижоди ҳақида Шермуҳаммад Мунисининг «Фирдавс ул-иқбол» асарида, Мулла Болта Ниёз ибн Усто Қурбонниёз кўчирган «Муҳаммасоти мутафаррика», «Баъзи муҳаммасот» каби баёзларда маълумотлар берилган. Вафо-Вафоий Хоразмда катта шуҳрат топган Бадиҳа (экспромт) билан шеър айтган. Унинг бир қанча ғазал ва муҳаммаслари мавжуд бўлиб уларда ҳаётга муҳаббат, инсонга ҳурмат, ёрга садоқат мотивлари қуйланган. Вафо-Вафоий Нодир ғазалига боғлаган муҳаммасида феодал-клерикал зулмга, адолатсизликка қарши норозилик кайфиятларини ифодалаган, мақтанчоқ ва бебурд амалпарастларни ўткир сўзлар билан қаттиқ танқид қилган, уларнинг ҳақиқий башарасини очиб ташлаган. Вафо-Вафоий инсоннинг куч-қудрати ва қобилиятини улуғлаган, унинг олийжаноб фазилати бўлган самимий севгига бағишлаб жўшқин лирик шеърлар ёзган. Навоийнинг айрим ишқий ғазалларига муҳаммас боғлаган.

Республика об-ҳавони кузатиш маркази хабар қилади:

23-27 декабрь дастлабки кунлари республикамизнинг барча ҳудудида ёғингарчилик бўлади, яъни ёмғир ва қор ёғади. Қолган кунлари ёғингарчилик бўлмайди, кечалари ва эрталаб баъзи жойларга туман тушади. Ҳаво ҳарорати дастлабки кунлари кечалари 0+5 даражадан -3-8 даражагача, кундуз кунлари +3+8 даражадан 0-2 даражагача пасаяди. Жанубий вилоятларда ҳарорат кечалари +2+7 даража иликдан 0-5 даража совуқгача, кундуз кунлари +6+11 даражадан +1+6 даражагача тушади. Республикамиз шимолида ҳароратнинг пасайиши -5-10 даражадан -10-15 даражагача бўлиши кузатилади. Кундуз кунлари у меъёридагича, яъни -2-7 даража совуқ атрофида бўлади. Ушбу даврнинг иккинчи қисмида ҳарорат аста-секинлик билан кўтарилиб бошлайди: кечалари 0+3 даража, кундуз кунлари+10+15 даражагача иссиқ бўлади. Республикамиз шимолида кечалари -3-8 даража совуқ, кундуз кунлари 0+5 даража илиқ бўлади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Ахборот 36-29-89;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — А. Йўлдошев.
Навбатчи — Ў. Ҳайдаволов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0563. 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.

Босишга топшириш вақти 21.00
Босишга топширилди — 21.00.

1 2 3 4 5 6